

stet, at de havde været frie derfor — Forsamlingen vil heller ikke overse, at den ærede Ministers Replik dreiede sig først om Perioden til 1818 og dernæst om Perioden fra 1810 til 1842, men efter 1842 — og det er i Grunden om det Tidspunkt, det dreier sig —, forekom der saa omtrent kun de Exemppler, her ere berørte. Jeg troer nu, at denne Sag, baade for de mange af vore Medborgeres Skyld, hvis Væe og Vel beroer paa den, og for det Exempels Skyld, den giver, i høj Grad fortjener Folkethingets Opmærksomhed; thi ligesom det er vist, at et Exempel paa huan Godsbestyrelse er af stor Interesse for Fæstefløsnings og Fæstevæsenets Ordning i det Hele, saaledes staaer det ganske vist fast, at ikke let nogen Stiftelse har den Ojfordring og den Forpligtelse til at foregaae med Exemplet, som netop det Classenske (Hør!). Den ærede Minister siger, og jeg tvivler ikke om, at han siger det med oprigtig Overbeviisning: Vor Bestyrelse har været saa god og saa huan, som vi efter samvittighedsfuld Overveielse af Tingens har turdet ladet den blive; — men mange af os Andre, og deriblandt jeg selv, sige med ligesaa inderlig Overbeviisning, usorbeholdent, at det er en af de meest i huan e Bestyrelser, jeg med al min Forskning i Godsforholdene endnu har stødt paa, endog naar jeg tager de private Godsbestyrelser med. Jeg vilde ønske, at jeg tog feil, jeg vilde ønske, at det maatte lykkes Directionen at vise, at jeg idetmindste tager noget feil, men jeg troer det sandelig ikke; men hvad enten nu den ærede Minister eller jeg har Ret, maae vi begge — saa forekommer det mig — være enige i det Udfæltige i, at dette i en saa lang Række af Aar omtvistede Forhold maa undersøges, og undersøges paa en saadan Maade, at det Resultat, Undersøgelsen giver, kommer til at staae til Troende. Jeg anbefaler saaledes Forslagets Fremme.

Grundtvig: Uagtet det træffer sig saaledes, at jeg netop om denne Sag, netop om Forholdet mellem det Classenske Fideicommiss og dets Bønder paa Falster, kunde have en egen Mening, saa skal jeg dog ikke gaae ind derpaa; men idet jeg anbefaler Sagen til Behandling i Thinget skal jeg blot anmærke, at

det Exempel, den høitærede Indenrigsminister anførte paa, at Directionen idetmindste ikke var meget ubillig, var et af de uheldigste, jeg har hørt i flere Aar (Munterhed). Idet den ærede Indenrigsminister nemlig omtalte, at Directionen, efterat der med Endeel var indgaaet Goveriforeninger, til en vis Priis, med det Løfte af Directionen, at dersom den fandt sig besøiet til at tilstaae Andre Goverifrihed for bedre Kjøb, saa skulde det ogsaa komme de forrige tilgode, dog ikke havde fundet sig besøiet til, efterat der ved Govericommissionen var bestemt noget Mindre for endeel af Fideicommissets Gods, at lade de Forrige nyde nogen Lettelse, tilføiede den høitærede Indenrigsminister, at dette imidlertid havde været Tilfældet med Huusmændene, som havde indgaaet Forpligtelser om visse Dage, eller senere udelukkende om visse Penge, 24 §. for Dagen, idet nemlig Directionen, uden at de herom havde faaet det mindste Løfte, senere da de andre Huusmænd havde faaet bedre Vilkaar ved Afsløsningscommissionen, tilstod af særdeles Udelmodighed de Andre, som den Ingenting havde lovet, den samme Medsættelse. Nu skal jeg ikke indlade mig paa, om maaffee Udelmodigheden i dette Tilfælde var saa stor, at den aldeles maatte overfygge, hvad der kunde være at udsætte paa det forstnævnte Forhold, men jeg vil blot sige, at naar vi holde os til Billigheden og Ubilligheden, saa er det vist, at det er saa ubilligt, som jeg vel kan tænke mig, naar jeg, efterat have haft Contract med to Parter, giver den ene, som jeg har lovet, jeg i visse Tilfælde skulde husse paa, aldeles Intet, og derimod giver Noget til den, som jeg Intet har lovet.

Indenrigsministeren: Jeg maa i Anledning af den sidste ærede Talers Bemærkning blot gjøre opmærksom paa, at jeg ikke har sagt, at Directionen ikke vilde opfylde et af den givet Løfte. Jeg har ikke i saa Henseende hørt noget Factum anføre, jeg har hørt en Fortælling om, hvad en af Direkturerne skulde have ytret, men om denne Fortælling er rigtig eller ikke det veed jeg ei. Sagen har aldeles ikke været forhandlet for Directionen endnu, og der er ikke taget nogen Beslutning derom. — Med Hensyn til hvad den ærede